

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriafly-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények címzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 32 korona. Negyedévre . . . 8 korona.
Félévre . . . 16 korona. Egy hónap . . . 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvár, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyosztós cenziméternyi tér hirdetési ára 8 fillér. Gyárosok kereske dők és iparosok árkedezményben részesülnek.

Reklám sora 2 korona.

Hivatalos közlemények sora 5 korona.

Nyilttérli oszlopok garmond sora után 40 fillér fizetendő.

Hála istennek — haragszanak!

Rettenetesen berzenkedik a sógor ellenünk, mi magyarok ellen. És — hála istennek — van oka miért!

Nem elég, hogy orron üti a magyar mind ama henczegő frátereket, kik az „Ofen-Pest“-féle levélczimzés-sel, vagy egyéb otromba módon akarják kifigurázni nemzetünket, törvényeinket, hanem hallatlan merészségében nem átkodik eme barbár nemzet oda igyekezni hogy saját kenyérén megélhessen!

Hisz a magyar kormány egész nyiltan szólítja föl „titkos” köriratokban a publikumot hogy ne hagyja magát a szomszéd pimaszok által megfésúlni, ne fogadja el az — „ad majorem gloriam Germaniam” — szándékossággal elnémetesített czimzettű leveleket. De mikor több és komolyabb is az eféle tréfálkozásnál, felhívják a miniszterek maguk a magyar embert, hogy ne küldje minden pénzt árucikkért a szomszéd hazába, — hanem hagyjon belőle valamicsét a hazai iparosoknak, mesteremberek is és szerezze be szükségletét emezetől, amennyire csak lehet.

Hát ez bizony már nem tréfa, ez mélyen belevág a sógor bugyellárisába, melyet eddig csekély fáradsággal s kevés észszel agyancsak busásan lehetett magyar pnzzel megtömní. Ez már valóságos „hitéség”, illetőleg a „szerződési jog kijátszása” — kiáltják az osztrák kereskedelmi és iparkamarai kolompok, jajgatva, rimánkodva, hogy dr. Körber ő exzellenzciája sietve rántsa elő az ösük frigiját a „hütlén magyarok” ellen.

Jól esik halani ezt a veszekedett jajgatást, rimánkodást, szitkozódást. Hála istennek, hogy már egyszer nekik van okuk panaszra mi ellenünk. Nincs is szándékomban holmi biztató, vigasztaló érvekkel enyhíteni a jó szomszédok kemény fájalmát. Csakis a „hütlenségi” és „szerződési jog kijátszás” vádjához, melylyl a magyart illetni szemérmetlenkednek, volna egy pár, a közös ügyek praksisából merített megjegyzésem.

Mikor harminznég évvel ezelőtt hozzá fogott a may. osztr. regnikoláris küldöttség az erálás rendezéséhez, a közös ügyek gyáiasához, tudvalevőleg a pénzügyi kérések kompleksusában találták az urat a legnehezebben megoldható feladatot Különösen pedig a sine nobis, contranobis kötétt őriási államadósság feloztása okozott volt

iszonyu fejtörést a regnikolárisoknak, miután a magyarok semmiképen sem voltak rábirhatók az adósság terhének felét nyakukba venni. Nagy és heves viták után végre előállt Lónyai Menyhért egy eszes kompromisszum felajánlásával, amennyiben késznek nyilatkozott a magyar részről megfélemezni ugyan a terhet, de azon kikötés mellett, hogy osztrák részről leszállíttatnék a közös államadósság kamatja hat vagy hét százalék erejéig. Eleget élveztek a bankárok — így okolta meg Lónyay eme javaslatát — eddigelé, majdnem husz év folyamán át az 5 százalékot, az ötven és hatvan forintot bevásárolt százforintos kötvények után érjék be ezentul a birodalom népeinek valamivel kevesebb zsírjáról is.

No, volt erre aztán borzasztó neki-förmedés a német táborban! Csak hogy legott a tanácskozó teremben le nem öklelték a magyar pénzügyért amiatt, hogy ilyen „hütlenséget” merészelt erkölcsös német politikusoknak insinualni! A lelki felháborodás mindenská-lán hangoztatták, hogy a német nem mond csödtöt soha, de soha, a német be szokta váltani szavát, nem vonja ki magát kötelezettségeinek teljes le-rovása alul. Másnap aztán neki estek a bécsi lapok dühösen a magyaroknak, szidták, átkozták a „csuf cigányvászár”, amibe belé akarták csalni a jó-hiszemű, becsületes német népképviselőket! A vége az lett, hogy visszavonta Lónyai indítványát, megalkudtak egy bizonyos fix átlagban, melylyel „méltányosság tekintetéből” az államadósság kamatjához évenként hozzájárulni Magyarország kötelezte magát.

A birodalmi tanács hosszadalmas vajudas után végre elfogadta a kiegyezési törvényeket és 1868-iki karácsony előestéjén kormányra léptek az osztrák regnikoláris küldöttség vezéreiből, Herbst, Brestel, Giskra stb., kik legáltalmasabban ellenezték volt a „cigányvászár”, kik legjobban düllesztették volt ki a „német becsületesítés és tisztesség”-től dagasztott keblüket a a „magyarok bankrot eszméje” ellen! És eme erényhősök nem is szállították le az államadósság kamatját. Dehogy! Hanem, miután a magyar-átlag zsebükben volt, nem késtek sokáig, már 1869-iki év tavaszán megszavaztatták maguknak a nem 6 vagy 7, de igenis 20 százalékos adót, a kölcsön-járadék couponjára, valamint minden állami és magánsorsjegyek nyereséjére!

Ez azután nem volt „Bankrot”,

nem volt „Czigány-vászár”, hanem csupa 13 próbás „német hűség és tisztesség”. A hütlén magyar pedig fizeti azóta pontosan az évi 29 milliónyi kamat átlagot a német sógornak, ki oly furfangos módon becsapta őt. Mi magyarok — tudtommal — egyetlen egy árva szócskával sem panaszkodtunk a „német becsületesítés” eme ríktó megnyilatkozása miatt!

De menjünk pár évvel tovább.

Lónyay egy önálló magyar nemzeti bank alkotásán fáradozott. Sikerrült is neki az üdvös eszme fogadtatását odaig vinni, hogy a bécsi földhitel-intézet akkori főigazgatója, Hopfen báró, egy negyedmillió forintos kau-czió letétele mellett, magára vállalta volt a magyar nemzeti bank létrehozását. De neszét vették az osztrák „National-Bank” emberei a dolognak és pártolva titokban az osztrák kormány által, nyiltan pedig a bécsi pénzhatalmasságok részéről, megrohanták Hopfen bárót, azzal fenyegetvén őt, hogy ha csakugyan megáll a magyar kormányának adott szava mellett, megszünteti az osztrák pénzügyvilág minden a földhitel-intézethez fűződő viszonyát s minden irányban ellenséges álláspontra helyezkedik majd ellene. A „N. Fr. Pr.” pedig és a többi bankbenczlapok azonnal reá uszították a szegény földhitelintézeti főnökre, kik reggel, este dühösen rácsaholták a „hazaárulás” förtelmes vádját. Csakhamar meg is puhult báró Hopfen, ott hagyta veszni a kauzicióját és megreterált rémülten. Az akkori viszonyokban pedig, mikor még 8, usque 10% és rövidlejáratu váltókkal kellett a magyar pénzügyérnek házalni, hogy az állam hapszükségleteit előteremthesse, persze más vállalkozóra nem igen lehetett számítani, kiváltképp a bécsi hatalmasok illetékepeni, határozott ellenséges viselkedésükkel szemben nem.

És dugába esett a magyar nemzeti bank egészen.

Szomszédaink „német becsületes-sége”, hagyományos „német hűsége” és tisztességének megvilágítására más ezer meg ezer meggyőző példa még felhozható magyarok irányában való viselkedésük nyomán, — a legközelebb mult 30 esztendő aktáiból. Fel lehetne említeni az ultramontán osztrák mágánások betörését a magyar törvényhozásba, a reformtörvények tárgyalása alkalmával; továbbá a csehek, meg az osztrák agráriusok alattomos

és nyílt aknázsása a magyar liszt, általában magyar nyerstermények és állattenyésztet kivitele ellen, ugyszintén a Lueger-banda folytonos gyalázkodása is. De tán elég is volt ennyi a jóból, hogy jogosan mondhasa minden magyar ember, sógoraink irányunkban jelenleg mutatkozó jó indulatára: hála istennek, hogy berzenkednek ellenünk! Csak folytassák bátran! Csak rivalkodják uton-utfélen jelszavukat: Los von Ungarn! Mi magyarok szívesen segédkezünk majd eme kívánságuknak teljes kielégítésében, arról biztosíthatjuk az urakat jó előre.

— thy.

Politikai hir.

A tapolezcai választás. A Mócsy Antal néppárti képviselő halálával megüresedett tapolezai kerületben tegnap tartott képviselőválasztás, mint az már a tegnapi délutáni órákban előrelátható volt, a szabadelvűpárt diadalával végződött. Hertelendy Ferenczet, a szabadelvű polgárság jelöltjét, 519 szavazat többséggel választották meg képviselőnek, a néppárti Abaffy Emil ellenében, aki 874 szavazatot kapott. Hertelendy Ferencz csak a választást megelőzőleg három nap előtt lépett föl jelöltnek.

A „Magyar Tanitók Országos Bizottsága”-nak közgyűlése.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, aug. 16.

A „Magyar Tanitók Országos Bizottsága”-nak közgyűlése aug. 16-án lett megtartva a székes-fővárosban.

A közgyűlés a tudományos akadémia felolvasó termében reggel 9 órakor vette kezdetét, mintegy 300 tanító jelenlétében.

A közgyűlést a tanitók által előnkelt „Hymnus” vezette be, mire Lakits Vendel tartotta meg előnki megnyitóját, melyben különösen a felsége 70 éves évfordulójáról emlékezett meg szép szavakkal. A közgyűlés előnki indítványára 28 ezer tanító nevében sürgőnyt küldött a felségéhez, alattvalói hódolatát fejezve ki 70 éves évfordulója alkalmából.

Ezután előnki a vallás- és közoktatásügyi miniszternek képviselőletében megjelent dr. Neményi Imre miniszteri osztálytanácsost üdvözölte.

Dr. Neményi Imre a miniszterium nevében üdvözölte egy igen tartalmas, szép beszédében a közgyűlést, az elismerő szavakkal előnki mondott a közgyűlés nevében köszönetet.

Előnki felkérésére Ujvári Béla kir. tanácsos a „Néptanítók Lapja” főszerkesztője lépett a felolvasó asztalhoz s tartotta meg ünnepi beszédét a magyar királyság 900 éves fennállása alkalmából.

Igen, Austin. Az első látásra, midőn atyádt átvitt, megszerettem és azóta mindig szerettem. Akkor azt mondtam, hogy szeret-nék ott lakni.

Atyámat talán éppen azok a szavak befolyásolták, — mondá Austin.

Igen, én meg vagyok arról győ-ződve, — válaszolá az anyja. De ne beszél-jünk arról a szerencsétlen tárgyról, ter-hemre van.

Mercedes, a ki jelen volt, a lady Laurayne arcát vizsgálta, kissé halvány volt az és izgatott. A Mercedes éles szemei most fedezték fel azon először valami különös ki-fejezést, de nem tudta megmondani, hogy az a félelem, megbánás vagy az aggály ki-fejezése volt-e? Tehát Mercedes megkettő-zette az éberségét — mert a lady Laurayne különös modora mély benyomást csinált reá.

Ő ladyágában egy másik újabb vonást fedezett fel Broomban; szerfelett ideges volt. Ha az ajtó hirtelen nyitották ki, vagy va-laki sietve lépett abba a szobába, a hol ő volt, megrejtett és elszápadt, ilyenkor néha a rémület kiáltása szállt el az ajkairól. Min-dig olyan volt, mintha egy borzasztó láto-mány megjelenésétől félt.

Egy délután mindnyájan együtt ültek, Mercedes egy könyvből olvasott, lady Lau-rayne valami folyóiratot nézett, sir Austin irt, midőn hirtelen egy erős szélroham nagy zaj-jal kinyitotta az ajtót, mely nem volt jól betéve.

Mercedes felpillantott és látta, hogy lady Laurayne olyan sápadt lett, mint a ha-lál. Kezeit összekulcsolva, halk kiáltással, mely majdnem jajgatás volt, felugrott.

Egy pár pillanat múlva azonban igye-kezett azt a rémületet, mely elfogta, lerázni magáról.

Austin, mi nyitotta ki azt az ajtót? kérdé izgatottan.

A mély tudással megirt, lelkesen elő-adott szép ünnepi beszédét a közgyűlés tag-jai megélték.

Most Péterfi Sándor kir. tanácsos ál-lott fel s indítványára kimondta a közgyű-lés, hogy az eddigi lefolyt diszközgyűlés pont-jait, beszédei megörökítettnek és sokszorosít-tajnak. A diszközgyűlés a „Szózat” elének-lésével végződött, melyet Tóth István döm-zsdi tanító vezetett.

Tíz percznyi szünet után a rendes köz-gyűlés vette kezdetét.

Ember János kir. s. tanfelügyelő adta elő „A nyugdíj törvény revizióját”.

A tanítóságnak e valóban tengeri ki-gyójtát képező kérdéséről az előadó javaslata általánosságban elfogadtatott. A részletes tárgyalás folytán a következő főbb módosi-tásokat fogadta el a közgyűlés a nyugdíjra vonatkozólag.

1. A nyugdíjra jogosítva legyenek a ta-nítói oklevéllel bíró hitoktatók s a tanítónői álláson működő óvónők.

2. A nyugdíjba a felvétel hivatalból történik jövőre.

3. A nyugdíjra jogosultak 5, 10 és 35 évet szolgáló tanitók.

4. Nevelési járulékból a fiu gyermek 20, a lány 18 éves koráig részesül.

5. A teljesen szülőtlén árvák árvahá-zakban neveltetnek.

6. Az 50 %-os hozzájárulás 25%-ra szá-mittatik le stb.

A nyugdíj törvény reviziója hosszas és élénk vitára adott alkalmat.

A vita közben megjelenő Steinberger Ferencz kanonokot és Ember Károlyt, mint a róm. kath. tanitók Országos Bizottságának a gyűlésen megjelent előnkei üdvözölte Lakits Vendel, mert ha nem is egy zászló alatt, de egy létért dolgozik, mint két or-szágos tanítói bizottság. Az üdvözlésre Stein-berger kanonok mondott köszönetet.

A titkári jelentést — mivel az előre kinyomatott — a közgyűlés jóváhagyó tuda-mással vette.

Az idő előre haladta miatt a „Záró-rvizsgálatok szabályozása” című tétel levé-telett a tárgysorozatról.

A pénztári jelentés öröndetes tuda-mással szolgált.

A titkárnak 200 frt, a pénztárnoknak 100 frt tiszteletdíjat szavazott meg a köz-gyűlés, munkásságuk némi honorálásul.

A titkárt egyhangulag lett megválasztva három évi tartamra.

Kozma László indítványára az orsz. tanítói bizottság első tiszteleti tagjául Péterfy Sándort, a tanitók atyját választotta meg nagy lelkesedéssel.

Az állami tanitók országos bizottsága nevében Szentgyörgyi Lajos (Ujpest) indít-ványára kimondta a közgyűlés, hogy a rajz és kézimunkák tanítására csakis magyar mintát használnak.

Dobó Adolf a szépesi tanítótestület ne-vében az ötödüves díjpótlékra vonatkozó ja-vaslatát fogadta el a közgyűlés.

Ezután még több indítványt tárgyalt le a közgyűlés. A közgyűlésen a Kolozsmegyei

Austin felállott, oda ment hozzá, át-ölelte a karjaival és megcsókolta.

— Édes jó anyám — mondá — ma-ga reszket! Üljön le ismét. Milyen ideges maga! Mint ha azt gondolná, hogy Broom-ban kísértetek járnak.

— Nem, Austin, én nem gondolom azt. — Olyasmiről soha sem álmodtam. Miért hinném azt?

— Pedig anyám olyan volt, midőn az ajtó kinyílt, mintha egy kísértet megjelené-sét várná — válaszolá a fia könnyedén.

— Egy kísértet megjelenését, édes fiam! Minő bolondság! — kiáltá lady Lau-rayne.

De volt valami idegenszerű vadság a modorában, ami nem kerülhetett el a figyelmet.

— Anyám, én csak ugy hebehurgyán beszéltem — válaszolá Austin — és feltéve, hogy tulvilági látogatók volnának itt Broom-ban, anyámnak sokkal több józan esze van, minthogy azoktól féljen.

Ámbár sir Austin könnyedén nevetett, de aggályosnak látszott. És Mercedes elhata-rozta, hogy jobban ügyel, mint valaha.

— Szégyellem magamat az idegessé-gemért — mondá lady Laurayne, de nem tehetek róla. Austin, ne vedd számba a bolondságomat! Én azt gondolom, hogy mentül kiméletesebbek az emberek az ide-gesekhez, annál rosszabb hatással van az rájuk.

— Remélem, hogy sohasem fogok anyámmal másképpen banni, csak gyöngé-den és kiméletesen — válaszolá Austin. Anyám nemsokára jobban fogja magát érezni.

(Folytatása következik.)

AZ „ELLENZÉK TÁRGYAJA.

1900. Augusztus 17.

Egy fiatal leány története.

— Angol reány. —

A Lauri szerzőjétől.

Az „Ellenzék” részére felította: AMICA.

XXX.

(Folytati.)

(60)

— Olyan erős hite an — folytató — meggyőződéssé változott, egyződössé, me melyet magával a sirjából fog vinni.

— És, mi az? — rde Austin.

— Ő hiszi, hogy avégrendelet még mindig meg van és hogy roomban van va-lahol elrejtve, vagy eltéve

— Konstansz azt hiszi? — kiáltá az ifju meglepetéssel.

— Igen, feltétlenül. s ismétlem, hogy ez a hite rendithetetlen gygyőződössé vál-tozott.

Sir Austin hallgatottnehány perczig, aztán azt mondá —

— Mercedes, ez oly llönösnek látszik. Meggyőződössének mi az abja?

Mercedes ismét kényten volt hallgatni. Nem mondhatta meg neki, a Lady Lau-rayne fiának, hogy az anyj mivel gyanusi-tották — hogy King Sári emmel tartotta és hogy az mit mondott.

— Azt én nem momatom meg — válaszolá Mercedes, rövid sünet után. Több gyanus körülmények vitték on hithez.

— De Mercedes, hogy végrendelet el legyen rejtve, annak szándékban kellett volna

történni és tudja, az nem lehetett, — Aus-tin, később lett volna saját magában kétel-kedni, mint az anyjában. Lehet, hogy olyan helyre volt téve, hogy nem tudták megtalálni, ámbár én olyasmit nem tudok képzelní, de biztosan hiszem, mert alapos és gondos volt a keresés, hogy ha az lett volna az eset, bi-zonyosan megtalálták volna.

Mercedes nem tudta neki megmondani, hogy a kuzinjának az volt az erős hite, hogy lady Laurayne vagy megsemmisítette vagy elrejtette a végrendeletet. Érezte, hogy a szerető fíu szívébe könnyebb lett volna egy tört döfni.

— Én különös történeteket olvastam — folytató Mercedes — végrendeletekről, melyek váratlan helyeken találtak meg — ócska kabátok vagy ruhák zsebében, a padozatok alatt vagy a táblázat mögött; nincs hely, mely lehetetlennek lássék.

— De azok mind szándékos cselekedet-feltételeznek — mondá sir Austin — és én ismétlem, hogy az én jó atyámnak soha sem volt olyan szándéka. Azt meg tudám érteni, hogy meg akarta semmisíteni — az egészen más dolog; de azt gondolni, hogy ő elrejtette, előttem képtelenségnek lát-szik.

— Én nem mondtam azt, hogy sir Cyril rejtette el — válaszolá Mercedes sze-lid hangon.

Ekkor az ifjura nézett, azon tűnődve, hogy merészeljen-e tovább menni, sejtessé-e vele, hogy ő és Konstansz mit hisznek. De érezte, hogy nem tudja azt tenni; soha sem tudná e szavakat kimondani:

„Mi azt hisszük, hogy azt a maga anyja rejtette el vagy semmisítette meg”.

Austin mosolyogva nézett rá.

— Nem, Mercedes maga nem mondta, hogy az atyám rejtette el; de ő rajta kívül ki tudhatott arról valamit? Ha egyáltalában

el volt rejtve, az csak ő tehetta. Anyit mondhatok a magam részéről, hogy Broom-ban nincsen. Akármit adtam volna, hogy azt megtaláljam. Akkor Konstansz rögtön az Apátságba mehetett volna és annak a dolognak vége lett volna; mert az anyám mindegyre azt mondta, hogy ő az atyám által hagyott végrendeletnek egy pontja ellen sem tett volna kifogást.

Még most is akár mit adnék, hogy a végrendelet megtalálják, mert, a gondolatk-nak a lehetőségét, hogy a testvéremet a jo-gaitól megfosztottam, elviselhetetlennek találom. Azonban, én magam mindenütt keres-tem azt, de hiába és az a meggyőződésém, mely éppen olyan mély mint, a Konstansz, hogy az az okirat nem létezik sem Broom-ban, sem egybűtt. Mindazon által ismét ke-resni fogom.

Ekkor lady Laurayne, őket keresve, belépett és felbeszakította a beszédet és ez a tárgy nem került többé a szőnyegre.

XXXI.

Egy dolog világos volt Mercedes előtt — lady Laurayne nem ugyan az az asszony volt Broomban, mint Hilddropban. Ott mindig nyugodt volt és kedves, soha sem volt izga-tott; de itt mindig nyugtalan volt — Hil-ddropban soha sem volt oly boldog, mint midőn a puha vánkások között a diványon el-nyulva vagy a karosszékekben kényelmesen henyhélhetett; de Broomban ritkán ült cse-n-desen. Lesfel járkált a nagy termekben, míg a fia nevetve kérdezte, hogy sétaversenyre képezi-e magát.

— Nem — válaszolá az anyja; de a broomi levegőnek különös hatása van reám. Az mindig nyugtalanmá és ingerlékenynyé tesz.

— Anyám nagyon szereti Hilddropot.

tanító-testület nevében Súlyom János és Elek Gyula megválasztott tanítótestületi képviselők vettek részt.

A közgyűlés végeztével a tanítószög Ujvári Béla kir. tanácsos tiszteletére az „István főherceg szálló”-ba közös ebédre gyűlt.

E.

Kivándorlás.

Kolozsvár, aug. 14.

Napról-napra aggasztóbb mérveket ölt a kivándorlás, a június havi kimutatás szerint több mint kilencezer lélek vándorolt ki, kiknek legnagyobb része Amerika és Románia felé vette útját.

A régi kormányok ez ellen irányuló intézkedései tehát nem váltak de, mert a kirándulás nem hogy szűnne, hanem még fokozatosan emelkedik.

Annál sajnálatosabb e jelenség reánk nézve, mert a kivándorlók a munkás osztályhoz tartoznak és mert a munkás elemekre mint mindenütt, ugy itt is nagy szükség van.

A kivándorlókkal szemben a magyar társadalom határozottan félre van vezetve.

Igen sokan azt állítják, hogy kivándorlókkal az állam nem sokat veszít, mert azok legnagyobb része proletár nép, ki itthon semmittevéssel tölti az idejét.

Azt állítják, hogy külföldre is csak azért mennek, hogy dologtalanul éljenek, vagy pedig azért, hogy könnyű módon meggazdagodjanak.

Ha a felfogás való is egyesekre, azért az összes kivándorlókra alkalmazni nem lehet és nem szabad.

A magyar ember sokkal józanabb, sokkal becsületesebb, sokkal hazaszeretőbb, sem hogy kimenne a külföldre azért, hogy ott dologtalanul töltsen az idejét.

Ha itt meg van a mindennapi kenyere, ha élete és jövője biztosítva van, akkor beszélhet neki akármilyen ékes szavakkal is az ügynök, nem fog kivándorolni és nem fogja hazáját elhagyni.

A kivándorlók legnagyobb része dolgos, munkás nép, ki meg van győződve arról, hogy a külföldön nehéz és véres munkával kell, hogy keresse kenyerét, ha meg akar élni. De elmegey abban a reményben, hogy ott ha dolgozik, meg fog tudni élni.

A kivándorlásnak tehát socialis jelentősége van. Kutforrása az elhanyagolt munkáskérdés, melylyel ugyszólván évtizedeken keresztül a kormányok mítsem törődtek.

A mai kivándorlás is annak a következménye.

Tehát nem az ügynökök lelketlensége, nem a meggazdagodási vágy, nem a dologtalanágban rejlik a kivándorlás, hanem tisztán és világosan a magyar társadalom közonyében és hanyagságában, melylyel a socialis kérdésekkel szemben viselkedett.

Mert a kivándorlást az ügynökök megbüntetésével és az utlevelek megtagadásával meggátolni nem lehet.

Az állam célja semmiesetre sem követeli meg, hogy ilyen esetekben kényszereszközökhöz nyuljunk.

Az ilyen erőszakos intézkedéseknek nem lenne semmiféle céljuk.

A polgárok szabad akaratát pedig, ha kötelezettségeiknek eleget tettek, az országból való eltávozásukat megtiltani annyi lenne, mint az általános emberi jogot egyszerűen lábbal tiporni.

A kivándorlás megszüntetését csakis és kizárólag social politikai kérdések megvalósításával lehet elérni.

A jelenlegi kormány már eddig is megmutatta, hogy a socialis kérdésekhez érdeke van. Nem idegenkedik azoktól, hanem egy-másután terjeszti elő azokat a közvélemény elé.

Igy az iparkérdést, a biztosítási ügy reformját, a mezőgazdasági munkás biztosítást, a betegsegélyző pénztárak reformját, a magánhivatalnokok felmondási idejének szabályozását, a házi butorok le nem foglalhatóságát és még több olyan kérdést, mely mind a polgárok helyzetének a javítására irányul.

Ha ezeket meg is valósítja, akkor a kivándorlás önmagától is meg fog szűnni. És nem lesz kénytelen a munkás ember más országba, idegen világrészbe menni, hogy megélhesen.

Mert ismétlem, hogy a kivándorlók legtöbbször munkás, jóra való és becsületes ember, kikre az államnak és társadalomnak egyaránt szüksége van.

Nadányi Emil.

Kirándulás a szovátai és kórondi fürdőkre.

Szováta, 1900. aug. 13.

Sándor János kisküküllővármegyei főispán kezdesse, Csató Gábor alispán, dr. Boér Elek, gazdatanácsos és a járási főszolgabírák közreműködésével f. hó 12-én Kisküküllővármegye gazdabizottságának majd,

nem 200 tagból álló társasága rándult ki Szováta fürdőre, hogy megtekintse a természet által gazdagon megáldott sós fürdőt.

Az ev. ref. egyházközség, mint fürdőtulajdonos, a járás főszolgabírája s a fürdőközségből alakult rendezőség, Sándor János, a fürdőn üdülő főispánnal élén mindent elkövetett arra nézve, hogy a szomszéd vármegye gazdabizottságának eme kirándulása minél jobban sikerüljön.

Habár az eső többeket visszatartott a kirándulástól, mégis mintegy 200-an Csató Gábor alispán vezérlete alatt kora hajnalba utnak indultak a szép és regényes Kisküküllő völgyén végig futó h. é. vasut külön vonatán. A Sóváradi végso vasuti állomásra reggel 7 órakor érkező vonat vendégei elé Sándor János főispánnal élőkön számosan kocsiztak ki Szováta fürdőre.

Az érkezett társaság tagjait, több mint 100 szekéren szállították be a zsidóvi magyar nemzeti színi válszalagokkal díszített szász népzeneke aradulójá mellett Szováta fürdőtelepre reggel 8 órakor, a hol a fürdőtulajdonos ev. ref. egyházközség nevében, Bíró Géza, sóváradi ref. lelkesz üdvözölte a kiránduló társaságot, a melyre Csató Gábor alispán válaszként, megköszönve a testvéries fogadtatást.

Néhány percnyi pihenő után a rendezőség által kalauzolvá megindult a társaság az erdőben szétszórtan fekvő sós-tavak, valamint a hegyek oldalából kimeredő szósztiklák és végre a 30—40% söt tartalmazó fürdő-medenceze megtekintésére. A társaságot kellemesen lepte meg a természetnek e csodás alkotása.

A Medve tö feletti dombon igen gazdag villásreggelivel vendégelte meg a társaságot Ilyés Lajos földbírtokos és a Medve-tó tulajdonosa. A természet csodás szépségeitől eltelten, jó hangulatban már ekkor derült időben fürdőözött kiki és élvezte a tiszta ozondu levegőt délutáni harmadfél óráig, a mikor a fürdőtelep sötányán felterített fehér asztalnál ismét foglalkozott a társaság. Közel 300-an ültek lakomához, hogy Végli László fürdővendégels jöbírú konyhájának főzje mellett igranak ama jövőbeli terv örömére, hogy e fürdő a Kisküküllővölgy lakóinak üdülő, gyógyító és találkozó helye legyen a nyár időszakában.

A pohárköszöntők hosszú sorát Dózsa Elek orsz. képviselő nyitotta meg. éltetvén a társaság tagjait és annak értelmi szérzőjét Sándor János főispánt.

Sándor János főispán meleg szavakban emlékezett meg ezután a fürdő tulajdonos ref. egyházközségről s a rendezőségről. Gyöngyössi István, segesvári áll. polg. isk. igazgató, a „Nagy-Küküllő” szerkesztője pedig általános tetszéssel fogadott felköszöntőben emlékezett meg a főispán munkatársairól, a kik a kirándulást oly eredményesen szervezték, nevezetesen: Csató Gábor alispánról, dr. Boér Elek gazdatanácsosról és a négy járás főszolgabíráiról. A még számos pohárköszöntővel fűszerezett, a szász nép- és Bambó Ferencz Marosvásárhelyi cigányzenekarának jó muzsikája mellett mindvégig kedélyes hangulatu lakoma csak délután ért véget, a midőn a társaság egyik része hazautazás céljából Sóváradra a vasuti állomáshoz velt menendő, a másik része pedig Korondi fürdő megtekintésére velt indulandó.

Egy kedves és tanulságos nap emlékeivel vettünk búcsút mindazoktól, akik Szováta és a klimatikus gyógyerejéről ismeretes Korondi fürdőknek látogatására ily szép számban kirándultak.

Legyen a kirándulás kezdete azon messze kiható tervnek, a mely e fürdő jövőbeli hírnevét és látogatását szilárd alapra fektesse.

r. l.

Tanügy.

Brassói magyar középiskolák 1899—1900. évi értesítői.

I. A román. kath. gymnasium értesítőjén kezdem, levén ez iskola itt Brassóban a legrégibb magyar középiskola.

Van benne egy alkalmi beszéd és egy elmélkedés szilveszter pápa sirjánál. A tanártestület összesen 13 tagból áll. Igazgató tanár Czinege István. Ének és zene tanár Tasi-sik Gyula világi templomi karnak. Következik a bevégzett tananyag osztályonkénti kimutatása. Az írásbeli dolgozatok az V—VIII-ik osztályig. Az 1899—1900-ik tanév története.

Érettségi vizsgára jelentkezett 13, írásbeli vizsgát tett 8, szóbelit 7, jeles volt 1, egyszerűen éretts 3, visszavetített egy évre 1, két órára 3, érettségi vizsgát tett négy ifjú, nő tanári pályára szándékozik 1, pápi pályára 1, katonaira 1, hivatalnokira 1.

Év elején beiratkozott az I—VIII. osztályába 201, kimaradt 8, év végén volt 193, román. kath. 126, gör. kath. 3, gör. kel. 7, igazgató 13, izraelita 10, magyar 87, magyar-német 71, magyar-román 14. Magyar-román 22, haladók 131, javító vizsgát tette 26, ismétlésre utasítatik 131, nem bocsátatik 7.

Ebben a gymnasiumban a mult évben Romániából 8 magyar fiu tanult.

Az értesítő csinosan s nagy gonddal van összeállítva.

II.

XV-ik értesítő a brassói áll. főreál iskoláról, 1899—1900. tanév. Szerkesztette Rombauer Emil, kir. főigazgató és főreáliskolai igazgató. Az áll. főreálisk. díszes épületének látképével Brassó. Herz nyomdájában 1900.

Igen érdekes és közfigyelmet keltő értekezlet nyitja meg ezen értesítőt Horger Antal real. isk. tanártól „Brassó és Kronstadt” czimen, melyet a jeles tanár tanítvá-

nyaihoz intézett. Kimutatja, hogy a Brassó név jóval régiebb, mint a Kronstadt név. Azonban adós marad a Brassó szó megfejtésével, a mely szerinte szláv szó, ő pedig a szláv nyelveket nem ösmeri, de reméli, hogy Melics János fiatal tudós nemsokára megfejtendő.

Az intézet egy évi története után a tanári személyzet van kimutatva. A vallás-tanárokkal együtt 22 tanerő működött. Elő van adva a tanárok irodalmi működése is. Összesen 14 tanár van. Ezek közül öt foglalkozott irodalommal. Az évi tananyag osztályonként van kimutatva. Rendkívüli tantárgy a latinnyelv volt. Van önképzőkör, dalárdája s ezek megvannak a román. kath. gymnasiumban is. Van szép tanári könyvtára, van ifjúsági könyvtára az osztályok számára kimutatva. A felszerelés igen gazdag, sok szép ösztöndíja. Egész és féltandíjban 63 tanuló részesült.

Érettségi vizsgát heten tettek.

A tanuló összes létszáma 232, év végén 214. Ezek közül román. kath. 51, gör. kath. 1, gör. keleti 1, ágostai 47, ev. ref. 43, unitárius 12, izraelita 59. Magyar 191, német 22, román 1. A tanulók létszáma már túlhaladta a román. kath. gymn. létszámát, mintegy 32-vel.

III.

A brassói m. kir. áll. felső kereskedelmi iskola 15-ik értesítője.

Szerkesztette Orbán Ferencz igazgató, a Ferencz József rend lovagja, az intézet csinos rajzával.

Ezt az értesítőt Györke Lajos értekezlete nyitja meg Vasérezs-telep képződéséről. Mittelmann Nándor tanár folytatja a valuta rendezéséről mult tanévben megindított értekezését. Igazgató ösmerteti a intézet szervezését. A tanárikar áll tíz tanárból és 5 vallás tanítóból, de a tíz tanár közül négy óra adó. Következik az évi tananyag részletes kimutatása, az érettségi vizsgálat eredménye csak jövő évben lesz kimutatható. Az igazgató 1899—900 évi jelentése. A brassói magyar kaszinó 100 koronás milleumi alapítványának ösmertetése. A könyvtár ösmertetése. Internátusi ügyek. Tanulók összes létszáma a 131, évvégén 121, román. kath. 30, ev. ref. 28, ágostai 34, izraelita 29, gör. kath. 4, gör. keleti 5, unitárius 1, magyar 85, német 41, román 5.

IV. A brassói állami fa- és köipari szakiskola XV-ik értesítője az 1899—1900 iskolai évről. Szerkesztette Timon Zoltán igazgató, az intézet rajzával. Kitünőbb faragászati darabok fényképei vezetők be az értesítőbe. Ezeket követi Kupcsay János áll. faipari szakiskolai tanárnak tanácsadái az aranyozás, ezüstözés és bronzérozás mesterségéről.

Ebbe a szakiskolába beiratkozott összesen 55 tanuló és egy rendkívüli. Év végén volt 41 rendes és egy rendkívüli. Volt az igazgatóval együtt 5 rendes, 3 óraadó tanár, iskola orvos, 2 művezető, 1 mestersegédként, volt daloskőre tartott 3 iskolai ünnepélyt. Társadalmi uton segélyezte az Emke 200 koronával és Tapp Ferencz butorgyáros 60 korona adománnyal. Van felügyelőbizottsága 11 tagból. A tanárikar áll 5 és 3 óraadóból.

Az intézet négy évi tanfolyamot képez. Vallás szerint volt román. kath. 23, görög keleti 5, ág. ev. 11, ref. 7, unitárius 1, izraelita 1. Nyelvre: magyar 35, német 8, román 5, szláv 3, összesen 48. A tanulók asztalos és fafaragók. A tananyag és beosztása, a műhely ösmertetése. Volt a mult tanévben „segédek tovább képző tanfolyama” is. Végül ösmerteti az alapítványokat. Koós alapítványa apósa Dinlovics József emlékére ezer korona és Nagy István alapítványa 4000 korona. Az egész értesítő kiváló gonddal van összeállítva.

Nagy hiánya ezen értesítőeknek, hogy a hazai ipar pártolására nem fordítottak gondot, a mit talán jövő évben fognak megtenni. Ha e ngy értesítőtől összeállítjuk nyelv szerint a tanulókat, a következő eredményre jutunk:

A román. kath. gymnáziumban magyar 87, magyar-német 71, magyar-német-román 14, magyar-román 22.

Az állami főreálban magyar 191, német 22, román 1.

Az áll. felső keresk. iskolában magyar 85, német 41, román 5.

Az áll. fa- és köipariskolában magyar 32, német 8, román 5, szláv 3. Összesen a négy középiskolában: magyar 395, német 142, román 23 A németekre nem lehet panaszkodni.

Brassó, 1900. aug. 13.

Kócs Ferencz.

SZÍNHÁZ.

N. Böllöny József intendáns a ma délutáni gyomronvattal Kolozsvárra érkezik. Holnap szombaton déli 12 órakor a társulat egész működő személyzete a nyári színház színpadján gyülekezik össze, a hol az intendáns hivatalosan is tudatja a színház vezetésében történt változás és bemutatja a tagoknak dr. Janovics Jenőt, mint a színház művezetőjét.

Megnyitó előadás. Holnap lesz a színház ünnepélyes megnyitó előadása. A megnyitó előadás különben egyszerűsített díszelőadás lesz a király születés napjának emlékére. Az előadás kezdete előtt *Stephanides* Károly karmester „*Magyar nyitány*”-át fogja játszani a zenekar. Utána a színház teljes

személyzete elénekli a „*Hymnus*”-t. Az ünnepséget élő alakokból összeállított *Apotheosis* fejezi be. Az ezután színrekerülő „*Himfy dalai*”, a mint már említettük, részben új szereposztással fog színrekerülni. Az előadásban új szerepeket *Gáldy Aranka* (Szegedy Róza), H. *Novák Irén* (Rosty Jolán), *Dezséry* (Rosty Antal) és *Krasznay* fognak játszani. Az ünnepélyes megnyitó előadásra, melyen Böllöny intendáns is jelen lesz, a színház igazgatósága meghívta a városi hatóságot.

*

Ördög pirulái. A Színház nagy látványosságának, az Ördög pirulái-nak gépezete, díszletei és ruhái teljesen elkészültek s így az előadásnak semmi akadályja nincs. A darab 21-ikén, kedden kerül színre. A mulatságos látványosság főszerepeit Dezséry, Leővey, Iványi, Krasznay, Tompa, Váradiné, Komlósi, H. Novák Irén, Miklósi Gyula és Hegedűs Szerafin játsszák. A darab kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken és vasárnap szerepel a hét műsorán.

*

Gyimesi vadvirág. Géczy népszínműve hétfőn, Szent-István napján részben új szereposztással kerül színre. Véndrei hies szerepét, Törpe Csudát *Dezséry*; Máriát pedig, melyet eddig Turchányi játszott, *Komlósi Emma* fogja játszani A többi szerepben változás nem történt.

*

Uj Napoleon darab. Budapesten a Fővárosi Nyári Színházban tegnapelőtt adták elő *Bergerat* Emil *Több mint királynő* című színművét, melyet tavaly adtak először Párisban. A Napoleon-kultusz heroikus korszakába markolt bele a francia író, a mikor ezt a históriai szindarabját megírta. A mint a bírálatokból olvassuk, talán kissé nagyon is erősen belemarkolt a történelmi reminiscenciába Bergerat Emil, a nagy Gauthier Teophil veje s kissé szomorú valósággal (a francziák szempontjából) rántja le az Európa hódítóról, a „nagy” Napoleonról azt a világmegfélemlítő heroizmust, amely otthon a „családjában”, fivére, nővérei s szeretett Jozefinje körében épp oly szürke, kicsinyes hiúsággal zsugorodik össze, mint akár-melyik egyszerű polgári familia egyszobás otthonában. Ez az oka azután, hogy Franciaországban nem valami óriási rajongással fogadták Bergerat Emil darabját. — A francia nép ugy szereti maga előtt látni az ő halhatatlan emlékü „nagy” Napoleonját, mint egy daczos elvű s környékéről büszke, világhódító ezézárt, a kinek heroizmusán megtörnek az apró családi perpatvarok s kicsinyes földi gyarlóságok. A rémuralom után találkozik először Jozefinjával a Párisba érkező Bonaparte, a kinek elmondja misszda jóslat beteljesedését várja, mert bizony hiszi, a mit egyszer messze hazájában neki egy asszony megjósolt. Az akkor még csak egyszerű „Bonaparte” kitalálja a jóslatot s császári koronát jövendő a szép kreolnőnek, a párisba szakadt Jozefinnek. Napoleon feleségül veszi Jozefint s császárnővé teszi. Az udvari intrikák, a diplomatikus celszövészek feloldják Napoleon családi békéjét, hozzájárul ehhez még az is, hogy házasságuk magtalan; Napoleon pedig folytatását akarja tudni világraszóló dicsőségének. E miatt elfordul nejétől, a ki félre is áll Napoleon utójából, szerelmes szíve megtörtén mond le a boldogságról. Ez a darab rövidre összevont meséje. A darabnak szép sikere volt.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, augusztus 17.

Időjárás Az esőzés az ország északi felében megszűnt és mára a Dunán túlr, az alföld legnagyobb részére és Erdély egy részére terjeszkedett ki. Ezenkívül az alföld déli felében heves zivatarok voltak, a melyek helyenként felhőszakadászerű záporral jöttek. Ziv. volt: Bpest, Olgyvalla, Pécs, Szeged, Nagylák, Arad, Zsombolya, Temesvár, Drenkova. 1—5 mm. 0 Gyula, Kénthely, Pécs, Zagráb, Debreczen, Nagyváradi, N. Szeben, Boffalu. 5—10 Kolozsvár. 10—20 M. Óvár Sopron, Herény, Csáktornya, Fiume, Cirkevnicza, Károlyváros. 20—30. Bpest, Eszék Szolnok, Vajdahunyad. 30—40. Szeged, Nagylak, Zsombo-lya, Drenkova. 40—50. Temesvár. 55. Arad. A hőmérsék emelkedőben van.

Éljen a király!

Magyarország koronás királya holnap — Augusztus 18-án tölti be életének hetvenedik évét.

Ezzel belép abba az időszakba, a melyet aggoknak szoktak nevezni.

A Gondviselés megengedte neki, hogy erőinek teljes birtokában lépje át azt a határvonalat, a melyen túl a férfi megkezdí az aggastyán szerepét.

Ez a mi jó királyunk az ő hetven esztendőjével csak névleg sorolható az aggastyánok közé, mert ma is épségben vannak meg az ő szellemi és testi erői s az ő nagy szíve, melyet annyszor sebzett meg a balsors, ma is tárháza a legnemesebb emberi érzelmeknek.

Dicsőséggel teljes uralkodói pályát futott meg ez a jó király mindekkor, s bár szíve sokszor vérzett a legrettenőbb csapások sulya alatt ő megmaradt a kötelességtudó és kötelességérző uralkodók mintaképének, a ki vész és viharban becsülettel és türehtlen kitartással állott mindig a maga helyén.

És az ő hűséges magyar népe ott állott mellette a maga résztvevő és vigasztaló szívével, a mikor ennek a jó királynak vigasztalásra volt szüksége a megpróbáltatások idején és vele örült mindenkor, a mikor a király szíve öröme előtt nyílt meg.

Ezt a fenkölt lelki férfit ünnepeli most a hűségben példátlan s a szeretetteljes ragaszkodásban páratlanul álló magyarság a Kárpátok bércei között elterülő hazában.

Minden igaz szív megnyílik most a jó királynak e nevezetes ünnepén és a Mindenség urához fohász száll fel a szívekből és millió ajak kér áldást az *Úrtól* az ő fejére.

Árassza áldását a királyra, soka-sítsa meg életévének számát, hogy még sokáig; *Lelje népe boldogságán örömet.*

Éljen a király!

— Háláadó Isteni tisztelet. I. Ferencz József születése hetvenedik évfordulója

alkalmából a f. 1900-ik év augusztus 18-án szombaton d. e. 11 órakor a kolozsvári ev. ref. egyház belső-farkas-utcai templomában háláadó Isteni tiszteletet tart. A sorrend a következő: 1. A gyülekezet éneke LXI. Zsolttár: 5. és 6. verse. 2. Alkalmi ima. Tartja: Herepey Gergely r. pap. 3. Hymnusz. A földmives énekkar közreműködésével.

Diszközgyűlés. A holnapi diszközgyűlésre mely a városháza nagytermében lesz, a közönségnek is tartanak fenn helyet s a fenntartott helyekről jegyeket adnak ki.

Népiünnep. A kolozsvári jótékony négyelet folyó évi augusztus hó 19-én, roszt idő esetén 20-án, a sétátéren népiünnepélyt rendez változatos műsorral, melyen a m. kir. honvéd zenekar, vasuti zenekar és egy női zenekar fog közreműködni. Kezdeté délután 3 órakor. Az ünnepély egész tartalma alatt confetti dobálás, népijátékok, szerencse kosarak igen szép tárgyakkal, szerencse kerék, jósda, hol mindenki megtudhatja jövőjét, cukor-sátor és más egyéb is lesz a közönség mulattatására. Nagy csolnak verseny; a győztes szép nyeregmintárgyat kap. Két óriási léggömb fog feleresztetni.

Délután 5 órakor Leo magyar „Sport”, lovardája, néhány jeles tagja által érdekes előadás lesz következő műsorral: 1. Alexander fivérek fellépte, mint kéz és fej Exulibristák. 2. Magyar nemzeti „szóló” táncz, lejti Sarolta k. a. 3. Szüretk testvérek, kar és erőművészek fellépte. 4. Miss Claire La-forte, a világon egyedül álló, s a maga nemében páratlan Athléta nő fellépte. 5. Steidler Ferencz első magyar hasbeszélő 7 beszélő bábjával. A népiünnepélyt este fél 8 órakor nagy tűzijáték fejezi be, melyet a kitünő tűzmester Egri Szabó Lajos rendez következő műsorral:

I. Bur hadi jelvény brilliánt tűzsugarakkal. II. Színes labdajáték az összes színek felhasználásával. III. Sétálatom harcz tűzgépekől összeállítva. IV. Pámatoll, természetesen színekben utánozva. V. Különböző mutatónyok szárazon és vízen. VI. Tűzgépek és brilliánt tűzsugarakból összeállított mozaik szikra tűz. A közbűsö szüneteket minden fajta kigyók, bombák, fogót-szörök, s az ugy nevezett királynő ráketták fogták betölteni. Belepti díj 20 kr. Gyermekeknek és katonáknak örmestertől lefelé 10 kr. Tűzijáték ingyen.

A tiszti orvosi vizsgára. előkészítő tanfolyam Kolozsvárt szeptember hó 17-én kezdődik. Cursus a vizsga minden tárgyából lesz. Bővebb felvilágosítást nyújt Konrádi Dániel dr. kórtani tanáreségé, Kolozsvárt Felsőszénn. 4.

Bíróági feljelentés az Auer társaság ellen. Erre a magyar faló s polgárainak mértéke tan zsákmányoló osztrák társaságra most kezd a rud rájárni. Eddig érthetetlen okokból több bíróságnál megnyerték a polgárokkal szemben a pert, most őket perlik a szögdi polgárok. Ugyanis több helyen harisnyákat foglaltattak a tulburgó és kapzsi osztrák társaság. A lefoglalt izzó harisnyák szabadalmazott Kohl féle izzó testek voltak. Most egész egy sereg pert akasztottak Szegeden a német nyakába. Ezek az osztrák cézgek pilyanok, mint a kulancs. Szívják a véringeret és nehéz kiirtani. Most talán sikerülni fog ezt az egyet.

Állatkiállítás. Kis-Küküllő vármegye gazda-bizottsága a földmívelésügyi m. kir. minister új önmagyméltóságának anyagi támogatása mellett 1900. okt. 13-án d. e. 10-től d. u. 2 óráig Dícső-Szent-Mártonban a Baromvásárláren a baromvásárral egyidő-jűleg díjazással egybekötött állatkiállítást rendez.

Szent-István napi ünnepély. Hétfőn délután 4 órakor fog gyűlekezni a közönség a tornavivóda udvarán, hogy részt vegyen a 900 éves emlék ünnepélyen. Az ünnepély a vasuti zenekar nyitánya és indulóval veszi kezdetét. Azután a dalkar a Hymnust éneklí Herepey Gergely lelkesz tart fel-

olvasást a nagy nap emlékére. Az egyetemi hallgatók részéről Gáll László jögh. szaval. Kolmer Hermann urnó énekel. Ezután Dávid Ödönne urnó cimbalmon játszik hazafias és népdalokat, a dalkar éneklő a szót, a zenekar pedig a Rákócziyal bereszkíti az ünnepélyt. Ezután a kertben és a helyiségekben szétoszlik a közönség. A kertben lesz labda és egyéb társasjáték, terített asztalok körül foglal helyet a közönség, melynek központját a honvédek fogják képezni.

Vacsorázás alatt a vasuti zenekar népdal egyveleget játszik, a dalkörök szabadság és harci dalokat énekelnek felváltva. Alkonyat után ki lesz világítva a kert, az épület; ekkor kezdődik a tánc Antal Laji zenéje mellett. Az ünnepély iránt minden körben nagy az érdeklődés. A rendezőseget nap után ki kell egészíteni ujonnan ajánlott, vagy jelentkezett tagokkal. A belépő jeggyel szolgáló meghívókért tegnap d. u. a bizottság valóságos ostromnak volt kitéve. Úgy látszik, sokan akarnak részt venni, vagy közreműködni a nevezetes évforduló ünnepén.

A tegnap délután folyamán adományok is tétettek. Az erdélyi bank és takarékpénztár r.-t. nevében Lendray igazgató 5 firt küldött az ünnepély céljaira, egyttal jelezte, hogy intézték hazafias tisztviselői mindannyian részt fognak venni az ünnepén. Testületek és társaságok zászló alatt vonulnak fel. Hirschfeld Sándor 20 üveg borszékí vizet adományoz a buffet céljaira, Losonczy Albert pedig kaláccsal vendégeli meg a nagy idők tanuit.

Ehhez hasonló, közvetlen érdeklődés rég nem nyilatkozott ünnepély iránt a közönség körében.

A bizottság minden délután 5 órától 7 óráig gyűlést tart. Ma d. u. a rendezői teendőket osztják ki. Holnap a műsort kinyomtatják.

— **Kazárók Kolozsvárt.** Állandó rovatot lehet ennek nyitni, mert naponta 8—10 kazár húzódik be Kolozsvárra itt a hitorsosoknál megalap, kéregetéssel és csalással tengeti életét. Tegnap megint elitolonczoltak egyet. A baj az, hogy a hitorsosok tulajdonosan védik ezeket a beözönlő idegeneket. Rejtgetik s ha a rendőrség elvéte rajta csip egy-egy kazárt a koldulás és csaláson, a hitközségi tagok egyik rendőrt tisztviselőtől a másikhoz járnak érdekében, elnézést és protekciót kérve részükre. Ez mindenesetre baj; így nem védekezhetünk ellenük. Ezek a bevándorolt dologkerülő koldusok járványos betegségeknek hurocznak be, inságet terjesztenek. Nem sokára olyan lesz Kolozsvár és Kolozsvármegye is mint az Egrán vidéke. Tegnap Kolozsvár közelében a vonatból kiszökött egy Schönberger Izrael nevű kazár, kit a nagyváradi rendőrség csalás és koldulás miatt tolonczolt. Kolozsvárt bujt el. Kutatják mindenfelé, nem találják. Kolozsvár közönsége helyesen teszi, ha minden gyanus zsidó letelepedéséről, vagy az utczán való megjelenéséről a rendőrségnek telefonon jelentést tesz.

— **Panasz a kolozsvári jeggyár ellen.** Egy honvédszázadosnétől panaszt vettünk a jeggyár ellen. A panasz elmondja, hogy a kocsirol nem akarnak jeget adni, hanem utasitják őt az Unió-utcai jégcsarnokba. Ott pedig kétszeres árat, 20 kr-t kérnek egy tábla jégért.

— **Kutya-hajsz a főtérn.** Tegnap délután 5 és 6 óra között ismét épületek látványban gyönyörködött a Mátyás király téren sétáló közönség. A peczerek egy kutyát üldöztek még pedig olyan toladók arczatlansággal, a mely mindenfelé a legnagyobb megbotránkozást keltette. A kutya a járdára menekült és a hóhér drótos botjával utána nyomult, a sétáló közönség közzé. Áldozatát itt nem foghatta el, a kutya tovább iramodott. Hajrá! Utána a peczér, a nép, az utca-gyerekek. Pillanat alatt parádés csődület támadt rendőri intézményünk nagy dicsőségére. Valóságos szögyen az, hogy Kolozsvár legelőkelőbb helyén annyiszor ismétlődik ez a botrányos állatkázat. Mi nem kelünk a kutyák védelmére, de a rendőrkapitány ur megkímélhetné a közönséget attól a barbár és botrányos hóhérdástól, a mit e nyilt és népes téren gyakorolnak a kutyafogdosók csaknem naponta.

— **Komlótermelők értekezlete miniszteri kiküldöttekkel Segesvárt.** Darányi Ignác földművelési miniszter megbízásából Segesvárt a vármegyeház disztremében Somogyi István nagykülföldmegyei alispán elnöklésével fontos értekezletet tartottak e hó 13-án a komlótermelők. Úgy a kereskedelmi, mint a földművelésügyi miniszter képviseltette magát az értekezleten. Előbb Rambowszky Emil mjo. titkár, utóbb pedig Bartók Géza állattenyésztési felügyelő képviselte. Rambowszky előadta a kereskedelmi által nyújtandó kedvezményeket, melyeket a földművelésügyi miniszter átiratára engedélyezni hajlandó. Az értekezlet nagy örömmel fogadta a miniszternek eme üdvös elhatározását s ezért feliratilag köszönetét nyilvánítja.

— **Pap Dániel temetése.** Irók és újságírók nagy részvételével kísérték ma utolsó útjára Pap Dánielt, az irodalomnak és a publicisztikának oly korán elköltözött kitűnő munkását. A Budapesti Újságírók Egyesülete s az Othon írók és hírlapírók köre testületileg jelent meg s mind a két egyesület koszorút is helyezett a ravatalra, a melyet az ismerősök és tisztelők virágkudoményai amugy is elborítottak. A gyászszertartás a kerepesi-úti temető mellett levő gyászházban ment végbe, a hol, ugyszintén a sir felett az Újságírók Egyesületének és az Othon-körnek szónoka bucsuztatta el a halottat.

— **Kolozsvári kirándulók Párisban.** Egyik párisi kirándulótól levelet kap-

tunk e hó 12 kelettel. Leírja, hogy kirándultak Vincennesbe, a hol a gép kiállítás van. Ott látták a M. Á. V. gépkiallítását. E csoportban van egy mozdony, melyet a kiállítás gyöngyének neveznek. A M. Á. V. gépgyár kiállítása mindeniket felül mulja. Első díjjal tüntették ki. Deután elnékelte itt a 260 kiránduló a „magyar Hymnust” melyet ezerekre menő közönség levett kalappal hallgatott. Ezután a francziák himnuszát énekeltek el, melyre ezernyi torok „E viva hongrie” válaszolt. A iparosok holnap már itthon lesznek.

— **A 900 éves ünnepély czéljaira** a kolozsvári keresk. és iparkamara tisztikara ma d. e. 20 koronát küldött be a rendezőséghez. Egy névtelen humanista 2 k. Winter Jakab mész szállító 2 kor. küldött.

A bizottságot ma d. e. levélben kereste fel a 87 éves ezredes, Végh Bertalan, a következőkért írván:

Köszönet Deák Albert urnak és önöknek szíves megemlékezésükért s meghívásukért a nemzeti nagy ünnepélyre. Készséggel jelenlék meg, de fájdalom, lelkem e vágyának meg nem felelhetek, mert beteg, beteg vagyok.

Belépőjű fejében csatolok 4 koronát.

Isten áldását kérem munkájukra. Tisztelek

hívók

Végh Bertalan.

— **Konviktusépítés Kolozsmonostoron.** Az állam a kolozsmonostori gazd. tanintézetnél 50 személyre konviktus építet. Az építésre vonatkozó pályázati tárgyalás ma délbán tartott meg az állami építészeti hivatalnál. Kolozsvár építőmesterei közül nagyon sokan pályáztak. Legkedvezőbb volt Smiel és tsa cég ajánlata, mely 10 százalékkal volt kedvezőbb a kikiáltási árnál.

— **A legfiatalabb polgármester.** A legfiatalabb polgármestere edzőszerint kétségtelenül Zala-Egerszeg rendezett tanácsa városának van Várhidy Géza személyében, a ki mindössze csak 26 éves. Csak a napokban választották meg a Botfy Lajos halálával megüresedett polgármesteri székbe. — A zalaegerszegiek sokat várnak városuk ifjú első polgárától, legelső sorban pedig azt, hogy 100 százalékos pótdókjukat eltünteti a föld színéről.

— **Párisban kitüntetett kolozsvári tanítónő.** Páll Anna kisasszony, a kolozsvári női ipariskola jeles képzettségű buzó igazgatóját a párisi kiállításon a yuri közreműködési aranyéremmel tüntette ki.

— **Az orsz. czipészkongresszus,** melyet a czipészek, csizmadiak, kispárosok és munkások részvételével szeptember 8., 9. és 10-én a fővárosban tartanak, leginkább az ipartörvény módosításával, a munkaidő szabályozásával és az inas-ügy rendezésével fog foglalkozni.

— **III-ik osztályu gimnazista jó tanuló** fia mellé jelesen végzett r. kath. vallásu nevelő kerestetik, évi 500 frt és teljes ellátás mellett. Czím a kiadóhivatalban.

— **Székely iparozikk diadala Párisban.** Fejlődésnek indult iparunk már is oly termékeket produkál, melyek a külföldi figyelmét is magukra vonják. A napokban egy bécsi lap az Orbán, Nagy és Tamás székely-udvarhelyi czég Párisban kiállított czipőiről ezeket írta: „A legfontosabb iparágak egyike a czipőgyártás, mely Magyarországon is a tőkely magaslátán áll. Ezen iparágunk Magyarországon egyik legelső czége Orbán, Nagy és Tamás készczipő-raktára Székely-Udvarhelyen. A párisi parkiállításán végigmenve, a legelső, mi a szemlélt meg-lepi s kellemes benyomást tesz rá, fent említett czégnek iparczikkjei. A kiállított czipők oly izléssel vannak elkészítve, hogy az ember figyelmét önként lebilincselik. Ezen czég a czipőkészítésben a tőkely magas fokán áll, s a produkált valamint a kiállított czipők csin és jószágra nézve a legkényesebb igényeket is teljes mértékben kielégítik. Természetes következménye aztán ennek, hogy forgalmuk napról-napra nő s nem lehet csodálkozni, hogy más versenyző czéggel szemben diadalmaskodik.”

— **A hazai ipar fellendítése iránt** Hegedüs keretkedelmi miniszter által kezdeményezett és megindított aktió már is termi a maga gyümölcsét. Eddig iparosaink ha egy két hazai kiállítást meglátogattak, azt hitték, hogy tanultak és tapasztaltak annyit, a mi utig elég. Nem úgy most; hanem fölkerékednek s tanulmányutra indulnak — mert nem elégszenek meg a hazában látottakkal, hanem bejárják Német, Bajor, Belga, Francia, Svájcz, Ausztia, Szászország nagyobb városait megtekintve s tanulmányozva mindazokat a gyári és ipari telepeket, melyeknek productumai a világ piacznál is tért hódítottak maguknak. Kolozsvárról több iparos utazott a párisi kiállítás megtekintésére, de ipari tanulmányutat iparosaink közül Lévy János bentes mester és Kászovits György szij és nyereggyártó tettek meg, kik nem félve a hosszas (egy havi) farszól utnak kellemelenségeitől s a sok költésztől bentarták a nagy német országot, a franczia földet, Svajczot, Ausztriát, a hollandok, belgák, bajorok országát s dustapasztatokkal meg-rakottan párnap előtt érkeztek haza, hogy iparuk s közgazdaságuk javára értékesítsék mind ama tapasztalatokat, melyeket a külföld nagy és fejlett iparral bíró városaiban szereztek.

— **A „Tanítók Háza”** igazgató tanácsának gyűlése Budapesten f. hó 13-án tartatott meg, melyen Kolozsvárról Elek Gyula közs. isk. igazgató vett részt. A gyűlésen dr. Göcz József elnökölt. Jelen voltak: Péterfi Sándor, Újvári Béla, Józsa Mihály, Lakits Vendel, Kapi Rezső (Győr), Kozma

László (Debreczen), Somlyai József stb. A mintegy 100 folyamodó közül a jövő tan-évre a Tanítók Háza fel lett véve az ingyenes helyre 7, feldijas helyre 11, egész díjaskn 42; összesen 60. Egy pár hely felett még a felügyelő-bizottság fog rendelkezni. E gyűlést az „Eötvös-alap” gyűjtő és kezelő-bizottságának gyűlése követte Újvári Béla elnökle alatt, mely az igazgató tanács határozatait szankcionálta. Mondanunk sem kell, hogy mindkét gyűlésen a tagok óvá-cioikban részesítették a jó öreg Péterfi Sándort.

— **A párisi kiállítás kitüntettjei.** Parisból táviratozzák: A kiállítási jury az I. csoportban (Nevelés és oktatásügy) a következő résztvevőket tüntette ki: Az I. osztályban (Népisikola tanítás) a Grand Prix-t a magyar közoktatásügyi miniszteriumnak kisdédvőkért, továbbá Liechtenstein herczeg ausztriai kisdédvői igazgatóságának és a horvát szlavin kormányának ítélte oda. Arany érmot kaptak: a magyarországi népisikola tanítók egyesülete, a magyar tanszer muzeum a szerajevói országos kormány népoktatásügyi osztálya, az eperjesi tanítónő-képző intézet gyakorló iskolája. Közreműködési aranyérmot kapott dr. Göcz budapesti polgáriskolai igazgató és a törőcz-szent-mártoni Maticea irodalmi egyesület.

A 2. osztályban (Középisikola tanítás) a Grand Prix-t a magyar közoktatásügyi miniszterium fuoktatásért, a magyar közoktatásügyi miniszterium leányoktatásért, a boszniai kormány közoktatásügy osztálya, a magyar nőképző-egyesület és az Erzsébet királyné leányiskola kapta. Aranyérmot kapott a horvát-szlavin kormány, a magyar Kogutowicz és társa czég és dr. Lendl Budapesten.

A 3. osztályban (Felsőbb oktatás) a Grand Prix-t az osztrák közoktatásügyi miniszteriumnak, a horvát-szlavin kormányának a budapesti magyar királyi műegyetemnek, báró Eötvös Lorántnak és a magyar közoktatásügyi miniszteriumnak ítelték meg. Aranyérmot kapott a szerajevói országos kormány közoktatásügyi osztálya és a szerajevói országos muzeum, a délszláv tudományos és művészeti akadémia Zágrábban, a magyar királyi bányászati és erdészeti akadémia, Högyes tanár, a magyar földtani intézet, Löczy Lajos magyar egyetemi tanár, a magyar természet tudományi társulat, a budapesti Kisfaludy Társaság és a magyar madár tani központi intézet.

A 4. osztályban (Szakoktatásügy) aranyérmot kapott a budapesti országos mintarajz iskola és a budapesti iparművészeti iskola.

Az 5. osztályban (Mezőgazdasági szakoktatás) a Grand Prix-t a magyar földművelés ügyi miniszterium és a budapesti m. királyi állatorvosi akadémia. Aranyérmot kapott a magyarórvai magyar királyi földmives iskolák kollektív kiállítása, a horvát szlavin földmives iskolák, a magyar királyi földmives miniszterium erdészeti osztálya, dr. Bayer, a debreczeni magyar királyi gazdasági iskola és Zimmermann lovag. Közreműködési arany érmot kapott Hutvira Ferenc (budapesti állatorvosi akadémia), dr. Kossutány, dr. Linnart és dr. Talmaver (magyarórvai mezőgazdasági akadémia), dr. Nádasik és dr. Rátz (Budapesti állatorvosi akadémia), Molin (horvát-szlavin mezőgazdasági iskola), dr. Müller (debreczeni földmives-iskola).

A virágkiállítás II. csoportjában (Művészetek) a következő osztrák és magyar művészek kaptak kitüntetések: Versenyen kívül: Pausinger Ferenc, Bernatzik és Brozik, Grand Prix: Klimt, aranyérmot: Angeli, Hynais, Mehhofer, Banczur, Csók és László. Azonkívül még többen kaptak ezüstérmot.

A 6. osztályban (kereskedelmi és iparoktatás) a Grand Prix-t az osztrák közoktatásügyi miniszteriumnak, a magyar kereskedelmi miniszteriumnak, a szerajevói, focai és livornói, bosznia-hercegovinai iparművészeti iskolának és a horvát-szlavin kormányának ítelték oda. Aranyérmot kapott Budapest székes főváros, a magyar állam-vasut központi és északi műhelyének iskolája és a Gerlach és Schenk czég Budapesten. Közreműködési aranyérmot kapott Horovitz lovag (szerajevói iparművészeti iskola), Novelly (magyar kereskedelmi miniszterium), Müller és Vig (máv. északi műhely), Vidéky (budapesti községi ipar-rajziskola), Illis (budapesti felsőbb iparművészeti iskola), Páll kisasszony (kolozsvári leány-ipariskola), Nendtvichné (budapesti leány ipariskola), Hegedüs (budapesti felsőbb iparművészeti iskola és Bollé (zágrábi ipariskola).

— **A feltéknység.** Krasznán történt ez eset. Gauder Miklós reggel megjelent a községházán a feleségével, a szépséges Szofronával. Egy darabig a folyosón ácsorogtak, azután Gauder kiment az udvarra, ahol a többi pörös atyafiak beszélgettek. Amint egy csoport emberhez szegődött, menten hallgatott mindenki. Gauder viaszárga lett.

— Bizonyára a feleségemről beszélget-

tek — mondta s rohant vissza a folyósóra.

— Nem láttak merre van? — kérdezte az ismerőseitől.

Nézdt ott a feleséged a jegyzővel. Amott ülnek a löczen — mondta neki valaki.

Gauderrel forgott a világ. A szekerczét kikapta egy ember kezéből s rohant a felesége felé. A jegyző rémülten menekült a hivatalos helyiségébe. Gauder mindenit a nyomában. A hivatalos helyiségben aztán utolérte Gróza János jegyzőt és a szekerczével szétloccsantotta a fejét. A jegyző halva rogyott össze, Gauder pedig vasrverték a csend-örök.

— **Követeljük minendütt Emke gyűjtőt.**

Gyászrovat.

Özv. Kolozsvári Istvánné szül. Orbán Róza, 68 évében Kolozsvárt meghalt. Az elhunytak Kovács István honvéd főhadnagy volt az első férje. Kovács Bem alatt szolgált. Neje az egész hadjáratban követte, mint mar-

kotányosné, férje mellett ápolta a harcztéri sebesülteket. Az elhunyat gyászolja Pollák Lajosné, Kovács Juliánna és számos rokona.

Mezei Gérané, Székely Margit életének 26-ik, boldog házasságának első évében Tordán meghalt.

Jóteknység.

Nyilvános köszönet. Kondor Gyula mező-pagonai községi bíró ur a boérfalvi árvizkárosultak részére nevenre címzeve 9 koronát küldött. Rendeltetési helyére jutattam. Fogadja a károsultak köszönetét. Magyar-Lápos, 1900. aug. 14. Barabás Samu ev. ref. lelkész.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” távirati, telefon tudósítási és sürgöny-levelei.

Fizetési könyv, mint biztosíték.

Bpest, aug. 17.

Az állami hivatalnokok fizetését közel érdeklő határozatot hozott ma a budapesti büntető törvényszék vádtaácsa. Alkalmat erre az az eset szolgáltatott, hogy egy hivatalnok 120 firtos kölcsön fejében a kölcsönadónak kielégítési alapul ádatda a fizetési könyvét és a vonatkozó nyugtát. Midőn azonban a hitelező az állampénztárnál a fizetés felvétele végett jelentkezett, töle a könyvet és a nyugtát elvették s a kifizetést megtagadták.

Erre azután a hivatalnok maga vette fel fizetését, de a pénzt a helyett, hogy a hitelezőnek oda adta volna, elköltötte. A hopen maradt hitelező bűnvádi feljelentést tett, minek folytán az ügyesség a hivatalnok ellen csalás bűntette czimén vádiratot terjesztett elő, azonban a vádtaács Czárán István táblai bíró elnökle alatt, dr. Gaál kir. alügyész vádjának előterjesztése után, elfogadva a védő dr. Keszits Antal érvelését, hogy a hitelező tévedésben nem volt, mivel csak csakis fizetési könyv által igazolt hivatalnok jogosított a fizetés felvételére és mert a fizetés átruházás tárgyát a magán forgalomban nem képezheti, büntetendő tényállás híján megszüntető határozatot hozott, melyben a vádhatóság is megnyugodott.

A kínai háboru.

Bécs, aug. 17.

A Máriai Terezia hadihajó azt táviratozza Csifuból, hogy az ottani konzuli kar értesülése szerint a szövetségesek husz mértföldnyire vannak Pekingtől.

Berlin, aug. 17.

A Wolff-ügynökség jelenti: Waldersee, gróf ma délelőtt maga köré gyűjtötte törzskarát és beszédet intézett hozzá. A császár e hó 18-án kihalgtáson fogadja a kelet-ázsiai hadsereg főparancsnokságát, a mely 20-án reggel 7 óra 30 perczkor utazik el Berlinből. Waldersee gróf törzskarának egy részével Veronából Rómába megy és meglátogatja az olasz királyt. A tábornagy és törzskara e hó 13-én indul el Nápolyból a Sachsen nevű német birodalmi postahajóval.

Róma, aug. 17.

A Stefani-ügynökségnek jelenlik Takuból Csifun át 14-iki kelettel: Candiani tengernagy ideérkezett. Az olasz külföldi miniszter Siiranni hadnagy parancsnoksága alatt. Jangcumba érkezett. A szövetséges csapatok e hó 9-én visszavertek egy ki ai hadtestet, amely Tung-Fusziang parancsnokságával állott és most Peking közelébe vannak. Ugyanennek az ügynökségnek jelentik Takuból 14-iki kelettel, hogy a szövetségesek 11-én sok farsádság után Matuba érkeztek. Sangjuvan felé nagy kínai hadsereg állja el a nemzetközi csapatok útját. Az orosz parancsnokot értesítették hogy az utóvédell való összeköttetés veszélyeztetve van, mire a parancsnok segédcsapatokat kért, mert támadástól tart. Erre partraszállítottak egy fraczia zászlóalját és két teljes olasz századot Fieramosca hadihajóval.

Pétervár, aug. 17.

A Ruszikij Invalid jelentése szerint Milov tábornokot, a 20 gyaloghadosztály parancsnokát, a 3. szibériai hadtest parancsnokát, a partraszálló hadtest parancsnokává nevezték ki.

New-York, aug. 16.

A Journal-nak táviratozza tudósítója Csifuból 14-iki kelettel: Megbízható kínai forrásból arról értesülök, hogy a szövetséges csapatok hétfőn Pekingbe érkeztek. Alapos okom van arra a föltevésre, hogy a hadsereg erőszakkal nyomult be a városba és hogy a követek meg vannak mentve. A követek most valószínűleg a szövetséges hadseregnél vannak.

Washington, aug. 16.

Ide az a hír érkezett, hogy a kínai kormány utasítani fogja egyik előkelő hivatalnokát, hogy a szövetséges csapatok parancsnokaival Tungcsouban

találkozzék és velük előkészületeket tegyen a követeknek biztos fedezet alatt való elkísérésére. Hír szerint Csing herceget bízzák meg a tárgyalások vezetésével. Valószínű, hogy ez a találkozás már megvolt.

Tiensin, aug. 12.

Tiensintől Peicangig helyreállították a vasutat. A vonal többi részzeit Peking felé most javítják orosz csapatok. A harcztérről és Pekingből nem érkezett újabb hír.

Sanghai, aug. 16.

Az idevaló konzulok közös határozat alapján a következő táviratot küldték kormányaiknak: Ha a vuszungi indiai csapatokat visszavonják, akkor Sanghaiban nagy veszély fenyegeti a közbátorságot. Szükséges volna, hogy e csapatok partraszállására nézve nemzetközi megegyezés jöjjön létre. Sanghai kellő megvédésére azonnal még több csapatot kellene kiküldeni.

London, aug. 17.

Japán a szövetséges hatalmak és Kína között a béke közvetítésére vállalkozott.

Fegyverszünetet ajánlott, a mit Kína feltétlenül hajlandó elfogadni. A hatalmak azt a feltételt tűzték ki, hogy a követeket vagy Peking kapui előtt adják ki, vagy engedjék meg, hogy a szövetséges csapatok bevonulva hozzák ki a követeket.

Japán már megindította részben a békétárgyalásokat.

London, aug. 17.

A Reuter-ügynökség jelenti Washingtonból, hogy ott a kabinet ülést tartott, a melyen megállapodtak a Li-Hung-Osang kérelmére adandó válaszbán.

Az Egyesült-Államok kormánya — hír szerint — beleegyezik abba, hogy a pekingi követek és ostromlott idegenek kiszabadítása végett fegyverszünetet kössenek és megszállásuk után bizonyos időre szüntessék be az ellenségeskedést, hogy az alatt a béke feltételeiről tanácskozhasssanak.

A katolikusok nagygyűlése.

Budapest, aug. 17.

A kath. nagygyűlés ma d. e. 9 órakor kezdődött. Vasvári Kolos hercegreprimás helyett, ki csak délután érkezik, a gyűlést megelőző ünnepélyes misén Császka érsek pontifikált.

A vigadóban tartott nagygyűlésen szintén ő elnökölt. A terem diszei között a pápa, a hercegreprimás és a főváros színei ragyognak.

Az emelvényen Császka érsek mellett Desewfi, Bende, Heteyi, Szmracsányi, Hornig, Szabó, Firczák és Pável püspökök foglalnak helyet.

A világiak közül Zichy János gróf tartott hatásos beszédet.

A nagygyűlés fővédnökéül a hercegreprimást választották meg.

A tiz diszelnök közé Apponyi Albert grófot is beválasztották.

Zimándy haldoklik.

Budapest, aug. 17.

Zimándy, törökbálinti plébános, a ki Kossuth gyalázása miatt vergődött szomorú hirnérre, haldoklik.

A czár Párisban.

Páris, augusztus 17.

Miklós czár szeptember hónapban három napra ideérkezik.

Az európaiak Pekingben.

London, aug. 17.

Hivatalosan jelentik, hogy az európai hadsereg bevonult Pekingbe.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felölös szerkesztő és lapfelfeladónos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.

Ujvilág Mulató!

Ma és következő napokon az ország legkedveltebb

DALTAMBURA-társulat

HANGVERSENYEZ.

Szabad bemenet!

Holnap, szombaton, aug. 18-án

Nagy Confetti Estély

Tűzijátékkal, a Siketnéma-intézet javára a Sétatérn.

760—1900.

786. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-sa értelmében emel közhízzá teszi, hogy a miskolci kir. törvényszék 1900 évi 3139. sz. végzésével Dr. Sugár Jakab ügyvéd által képviselt Wittenberg Márk felperes részére Hoffman Móréné alperes ellen 3000 kor. s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesektől 1900. május hó 5-napján felül foglalt 2862 kor. és becsült ingóságokra, a Kolozsvár városi kir. járásbírósa V. I. 5512—1900 sz. végzésével az árverés elrendelése, annak 2350 kor. töke, ennek 1900. évi február hó 1 napjától járó 6 százalékos kamatai, egyharmad váltó díj és eddig összesen 15 kor. 60 fillérben bíróság megállapított költségek erejéig Kolozsvárt, Külmagyar utca 7. sz. alatt leendő foganatosításán határidőül **1900. évi aug. hó 23. napján d. e. 9 órája** tűzetik ki, mikor a bíróságilag lefoglalt butorok, zongora, s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is elfognak adni.

Felhívatom mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéséhez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna; és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólírt kiküldöttnek vagy írásban beadni; avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kolozsvárt, 1900 évi augusztus hó 7.

Pap Jenő

kir. bír. végrehajtó.

Haszonbérleti hirdetmény.

Háromszékmegye Aldoboly község határában, vasúti állomástól 6 km. távolságban és a botfalvi cukorgyár közelében mintegy

300 hold tagosított birtok,

mely az Olt folyó mellett egynegyed részben kitűnő szántó, háromnegyed részben legelő, kaszáló és szántónak egyformán használható első osztályú réti föld, melyen ekkor repatermeléssel kapcsolatos szarvasmarha-hizlalás előnyvel beállítható, a hozzátartozó uri lak, munkáslakások és gazdasági épületekkel együtt több évre haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni **Bochkor Oszkárné**, vagy dr. Bodor Tivadar ügyvéddel, Seps-Szent-Györgyön.

731 1—3

Szülők figyelmébe!

Jó családból való **tanuló**, ki Szász-Régenben az ág. hitv. ev. gimnasiunot vagy az elemi iskolát látogatni óhajtja, tanítói családban minden tekintetben megfelelő **teljes ellátásba felvétel**ik.

Évi fizetés 250 frt.

Czim az „Ellenzék” kiadóhivatalában.

782. 1—3

LEO MAGYAR SPORT LOVARDÁJA.

A Trenosintéren.

Szombaton, augusztus 18-án este 8 órakor

Ő Felsege felkent királyunk 70-ik születése napja alkalmával

Két ünnepélyes előadás.

Az első előadás délután 4 órakor mérsékelt árak mellett. A második előadás este 8 órakor rendes helyárak mellett!

Holnap vasárnap 2 nagy diszelőadás.

Birkózási felhívás!!! Kinek szándéka van a társulat mű-birkózójával birkóversenyre lépni — szíveskedjen a lovardában jelentkezni. — Csak erős emberek jelentkezhetnek.

Becses pártfogásért esd

723. 14—0.

LEO, igazgató.

Egy tisztességes kinézésű kenyér-árusító keresztesztik.

Értekezhetni Kolozsvárt, köfalsori-szappan-u. 13. sz. alatt. 784. 1—1

Kolozsvártól

kocsin egy óra járásnyira és vasúti megálló-hely közelében fekvő **falusi lakás** terjedelmes gyümölcsös és veteményes kerttel október hótól kezdve **bérbe kiadó**.

Értekezhetni Kolozsvárt belső-torda-u. 1. sz. alatt a házmesternél. 786. 1—3

Erdélyi vörös asztali, csemege és nemes charbenet borok
TEUTSCH B. JÓZSEF cs. és kir. udvari szállító segessvári pinczéből mindenütt kaphatók.

Egész hordó vételnél közvetlenül Segesvárról lesz elszállítva.

Kéretik a czégnomattal ellátott eredeti dugaszolásra figyelemmel lenni. 659.14—14

Kolozsvári főraktára: **Segesváry és Társai**.**ELADÓ**

**76 darab anya kocza,
16 darab kan és
25 darab herélt kocza,**

(tisztá kondor)

**együttesen vagy részletekben is
és 300 süldő sertésvészen átment**

Szabó Józsefnél Szász-Fenesen.

Ügynök kizárva! 753. 3—3.

Az első kolozsvári

eczet- és szikvizgyár

ajánlja tisztá

borecztjét és ugymint a borecet törökbuza

csutkán készült

ugorka sózni való eczetjét,

továbbá vegytiszta **szikvizét**, mely kararai márványon szűrt vízzel készült és a legmodernebb üvegekben hozatik forgalomba.

Gyár: **Monostor-utca 80. sz.** Telefon **461.**

727. 7—9.

INGYEN KOCSI.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel ugyszintén a nagybecsült vevőimmel tudatni — hogy raktáromon **már kapható szép**

hántott cserfa,

ugyszintén mint eddig is **1. rendű bükk usztatott és tölgyfa** waggon számra mind ölszámra.

1 öl, 4 négyszög. hántott fa 9 frt 50 kr.

1 öl, 4 négyszög. bükkfa 10 frt 50 kr.

1 öl, 4 négyszög. usztatott fa 9 frt 50 kr.

1 öl, 4 négyszög. tölgyfa 9 frt.

Hazu szállítva 1 fital drágább. T. vevőimnek a fa átvételéhez kívánatra **ingyen kocsi**.

Megrendelhető: (Belhid) Wesselényi Miklós-utca 14. és Telefon 315.

767. 2—3.

Fisch Géza.

Ugy a minőségért, mint a mennyiségért felelek.

INGYEN KOCSI.**Első erdélyrészi tapeta-raktár!****Urbanetz P. Rezső**

Kolozsvár, Jókay-utca 7. sz.

Nagy választék mindenféle bel és külső

tapétákban.

Készít mindennemű papírfal kárpitozási munkákat a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelben, ugyszintén plasztikus menyezeti díszítéseket stb.

Mintákkal s költségvetéssel kívánatra szolgálók.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöl-

639. 9—12.

Pártoljuk a hazai ipart.

Hazai gyártmányu

nyers- és vízmentes**takaróponyvák,**

kender- jutazsákok és dohányzsinegek
legolcsóbban beszerezhetők:

Büchler Sámuel

gyári raktárában

Budapest, V. Szabadságtér 7. szám.

Hazai ipar.**Melocco Péter Budapest**

Központ VI. Dévai-utca 21. szám.

Fióktelepek Debreczen, Győr, Temesvár. Képviselt Kolozsvárt. Csatornázások, vízlecsapolások. Hidak és Zsilipek építése betonból, Istálló berendezések, jászak és burkolatok. Működgyártás, Szókökutak, vízmedencék, Beton-járdák, Márványozások, Czementlap, Keramitlap, Mozaik és terazzo munkák. Csömösözött portlandcement-betoncsövek gyártása csatornák és átereszekre.

Rabitz és Monier szerkezetű építkezések.

Képviselők:

Bányai Kálmán és Társai Kolozsvárt,

Főter 18. szám,

hol megrendelések felvételnek és a minták

láthatók. 772. 2—10

Világ-Panoráma

elsőrangú műkiállítás!

Kolozsvárt, Szentegyház-utca 1a. sz. alatt.

Első utazás Savoyában és a Mont-Blanc-on.
(1900. aug. 12—18-ig.)

Minden vasárnap új sorozatok!!

A Világ-Panoráma nyitva van **mindennap** reggel 9 órától déli fél 1 óráig és délután fél 2 órától esti 10 óráig.

Belépti díjak: Felnőtteknek **20** kr. Tanulók, gyermekek és katonák (örmeztől lefele) számára **10** kr.

Kiváló tisztelettel

740. 8—0.

az igazgatóság.

Pártoljuk a hazai ipart és termelést!!!**KOZEL F. JÓZSEF**

kályharaktárban

Kolozsvárt, Unio utca 20. sz.

(Redoultal szemben)

állandón 800—400 darab kályha kész-
telben van, melyek egy szépség mint
minőség tekintetében felülmúlhatlanok
s az eddig teljesített nagyob megbi-
zások teljes bizosítékot nyújtanak arra,
hogy a nagyközönség további megbi-
zása is ép ugy mint azelőtt a legna-
gyobb szakértelem és pontosság mel-
lett fog eszközölni.

HEVESI JÓZSEF

műasztalos

Gyár-utca 8. szám.

elvdáll mindenféle asztalos

munkát és fapadozatot.

Nagy raktárt tart:

kitűnő minőségű, gőzben

száritott

Parkettekből!

Telefon 136.

Pénzkölcsön

földbirtokokra, bérházakra I. II. helyre kedvező feltételekkel nyerhető. Fölvilágosítást ad szí-
vességből **Gerő A.** volt tkptári igazgató Budapest VII. Nefeletjs-
utca 8. szám.

„Municipia“

kiadóhivatala az összes községi és közigazgatási nyomtatványok, könyv-, papír- és irodaszerek legnagyobb raktára **Budapest, VII. Kerepesi-ut 12. szám.** Nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

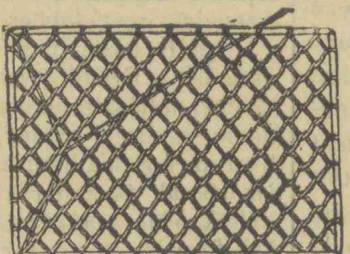
Klaszovitt György

szíji- és nyereggyártó

Kolozsvárt, Unio-utca.

Ajánlja mindennemű finom bőraru-cikket, utazó, lovagló- és kocsi-cikket minden ki-
vitelben. — Nagy raktár, szolid árak mellett.

Jó munkáért kitüntetve!

Léber Gyula első erdélyi sodronyszóv
fouat- és sziláru gyára Kolozsvárt
Torda-utca.

Unio-utca újdon-

sága!!!

Műjég, kitűnő tej, vaj és alud-
tej csarnokomból házhoz szál-
litok megrendelés folytán jéggel
együtt a fenti cikkekkel.

Szíves rendeléseket kér: **Pén-**
tek J.-né tejesarnok tulajdonos.

Eisele József

réz-, érczmű- és gőzkazán-gyár
Budapest,
V., Külső Váci-ut 138.

Kitűnőnek

bizonyult erős cement-falakat,
menyezeteket és folyosó bolto-
zásokat készít

Ifj. BERTA MIHÁLY

szobrász- és gipszöntő.

Legjobb ekék

és gazdasági gépek készítő-

telepe

SIMONFFY ISTVÁN

gépgyára és vasöntődéje Külső-

Torda-utca

Magyar fém- és lámpaár-

gyár r. t. Petroleum-lámpák,

légszusz és villanyvilágítási tes-

tek, mindenféle fémdíszműcik-

kek stb. Raktár: **Kolozsvárt,**

Wesselényi-u. 20.

A ki

hazai szövethől készült

ruhában akar járni, az

forduljon megrendelésével

Marciniewicz Ignáchoz,ingyen adok. **Budapest, VIII.**

Rökt Szilárd-utca 8. szám. —

Czimbalmokról képes árjegyzék

ingyen.

A legjobb hust**Benigni Sámuel**

főtéri üzletében

lehet kapni, a hol mindennemű

fűstölt hus is kapható! Postai

megrendelés azonnal teljesítik.

A kinek építtetni valója van,

az egész bizalommal forduljon

Hirschfeld Lajos

építőmesterhez, Külmunostor-u.

82. sz. Tervezéseket, költségve-

téseket ugyanott.

A kiKolozsvárra jön, szálljon **Nagy****Gábor** elsőrangú „Központi

Szállodájába”, a hol pon-

tos kiszolgálás mellett tiszta

vendégszoba, kitűnő étel és

valódi bor kapható.

B. Bak Lajos

épület- és butorasztalos

Kolozsvárt.

Gyári üzemre berendezett mű-

helyéből kikerült tárgyak kiállí-

tásokon elismerést érdemeltek!

Az árak szolidak.

Solymosi Olivér állami-

lag segélyezett gépgyár és

vasöntődéje **Kolozsvárt.**

1868 óta áll fenn. Készít gépe-

ket, gazdasági eszközöket gon-

dos kivitelben, szolid árak mel-

lett. Gyárában közel 100 szak-

képzett székelymunkás dolgozik.

Első egyedüli magyar **zongora-**gyáros **Thék Endre**, Főraktára:

Budapest, Üllői-ut 66. a gyár-

ban; fiókraktára: Kolozsváron,

Unio-utca 12., **Farkas Ödön**

igazgatónál.

Frank Henr. Fial

pótkávégyárosok, gyárak: Kas-

sán és Zágrábban. — Valódi

„Frankok” kávé-pótlék, kapható

az ország minden jobb fűszer-

kereskedésében.

HAZAI IPAR!**Első erdélyi ablakredőny-gyár**

Kolozsvárt.

A helyben (*Nádas-utca 12. szám alatt*) létesített **ablakredőny-gyárban** mindennemű szövött redőny, jalousia és görögfüggöny megrendelés szerint pontosan és gyorsan készül.

Megrendelések a Nagymalom-utca 1/a szám alatt (Bányai-ház) levő irodában is eszközölhetők.

Minta és árjegyzék kívánatra bérmentve!!

Első erdélyi ablakredőny jalousia

és faszövedőgyár.

668. 12—15.

HAZAI IPAR!**Vízvezeték.**

csatornázás, kutszivatnyuk, tűz-
oltó felszerelések, fürdőberende-
zések tervezése és készítése hazai

anyagok felhasználásával

Bányai Kálmán és Társai

Kolozsvárt, főter 18.

Telefon 324.

DEMJÉN ÁGOSTON

mülakatos gyorsan és pontosan

teljesít mindenféle

Lakatos munkákat,

saját szabadalmazott ablak-

zárait szellőző készülékekkel,

függöny-horgait különösen

ajánlja.

Jókai-utca 12. szám.**Varga Pál**

czimbalom-gyártónál megjelent

czimbalomiskolából 1 hét alatt

tanító segély nélkül megtanul

czimbalmozni bárki, melyet üz-

letemben vásárolt czimbalmhoz

ingyen adok. **Budapest, VIII.**

Rökt Szilárd-utca 8. szám. —